

Resultatanalys Uganda 1995/96–1999

Oktober 2000

Sida

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT
UTVECKLINGSSAMARBETE

Avdelningen för Afrika

Innehåll

1. Sammanfattning	1
2. Stöd till insatser inom landramen	2
2.1 Hälsosektorn	2
2.2 Vattensektorn	6
2.3 Markvård	8
2.4 Demokrati och mänskliga rättigheter	10
2.5 Personal & Konsultfonden	12
3. Stöd till insatser utanför landramen	13
3.1 Makroekonomiska reformer	13
3.2 Näringslivssamarbete	14
3.3 Owen Falls	16
3.4 Enskilda organisationer	18
3.5 Regionalt kultur- och mediasamarbete	18
3.6 Forskning	20
3.8 Humanitära insatser	20
4. Bilagor	21

Uganda i siffror

Landets yta i km ²	240 000
Avskogning i procent/år	0,9
Befolkning, i miljoner	20,9
Därav under 18 år, miljoner (1)	11,3
Mödradödlighet/ 100 000 födselar	500
Spädbarnsdödlighet/tusen födda barn (1)	88
Befolkningstillväxt (2)	2,5
Förväntad livslängd, kvinnor/män (3)	40,4/38,9
Tillgång till rent vatten i %	47
Läskunnighet, i % kvinnor/män (3)	53/75,2
BNI / BNI per capita / BNI per capita-tillväxt, i USD respektive procent (4)	6,7 miljarder / 332 / 5,1
Andel i procent som lever i fattigdom	44
HDI *) (3) Ranking/index	158/0,404
GDI **) (3)	131
Flyktingar (3)	239.000
Internflyktingar	700.000
Hiv/aids-förekomst, i % kv/män ***) (5)	8,3/8,3

(1) UNICEF/1999

(2) UN Population Division/1995-1999

(3) Human Development Report/1999

(4) Background to the Budget 2000/01

(5) UNAIDS/2000*) Human Development Index (mänskligt utvecklingsindex) av totalt 174 länder baserat på medellivslängd, läs- och skrivkunnighet, genomförd utbildning, BNI/capita.

**) Gender-related Development Index (Könsrelaterat utvecklingsindex) av 174 länder, samma faktorer som HDI, men uppdelat på kvinna/man samt inkomst

***) Människor som lever med hiv eller aids som andel av befolkningen 15–49 år

Förkortningar

ADF	Allied Democratic Forces
AdB	African Development Bank
BoU	Bank of Uganda
CP	Conservative Party
DHSP	District Health Service Project
DP	Democratic Party
DRK	Demokratiska Republiken Kongo
DWD	Directorate for Water Developm.
EAC	East African Co-operation
EIU	Economist Intelligence Units
ESAF	Enhanced Structural Adjustment Facility
GoU	Government of Uganda
HIPC	Heavily Indebted Poor Countries
HSSP	Health Sector Strategic Plan
IGG	Inspectorate General of Govern.
IMF	International Monetary Fund
LC	Local Council
LRA	Lord's Resistance Army
MFPED	Ministry of Finance, Planning and Economic Development
MR	Mänskliga Rättigheter
MTCS	Medium Term Competitive Strategy
MTEF	Medium Term Expenditure Framework
NEAP	National Environmental Action Plan
NEMA	National Environment Management Authority
NRM/A	National Resistance Movement/Army
PAF	Poverty Action Fund
PEAP	Poverty Eradication Action Plan
PMA	Plan for the Modernization of Agriculture
PPAs	Priority Programme Areas
PRSP	Poverty Reduction Strategy Paper
SWAp	Sectorwide Approach
UCB	Uganda Commercial Bank
UEB	Uganda Electricity Board
ULAMP	Uganda Land Management Project
UNAIDS	FN:s aidsprogram
UPC	Uganda People's Congress
UPE	Universal Primary Education
UPPAP	Uganda Participatory Poverty Assessment Project
URA	Uganda Revenue Authority
WES	Water and Environmental Sanitation Programme

1. Sammanfattning

Enligt landstrategin för perioden 1996–1999 ska det långsiktiga utvecklingssamarbetet med Uganda vara fattigdomsinriktat. Målen för biståndet skall främst vara att stödja en demokratisk utveckling, bidra till landets återhämtning genom stöd till ekonomisk reformpolitik och uppbyggnad av social infrastruktur, samarbetet skall också främja jämställdhet mellan kvinnor och män.

Tabell: Utbetalningar inom biståndssamarbetet med Uganda juli 1995 – december 1999 (1000 SEK):

Insats/Sektor	Totalt	1995/96	1997	1998	1999
Landram	460 000	145 000	95 000	95 000	125 000
Hälsovård	168 664	61 200	28 600	36 392	42 472
Markvård	4 273	-	4 000	-	273
Vattenvård	97 387	39 000	6 600	9 261	42 526
PK-fond	4 559	3 400	507	653	
MR/Demokrati/förv	62 567	9 600	38 000		14 967
Totalt landram	337 450	113 200	77 707	46 306	100 240
Utanför landram					
Makroek. reformer	80 000	30 000			50 000
Näringslivsanslag	8 209	-	2 300	1 800	4 109
Kredit/Owen Falls	97 500	80 000	17 500	-	-
Forskning	2 950	-	2 950	-	-
SEO/Kooperationen	64 112	9 600	20 479	19 134	14 899
Humanitärt	11 945	-	-	3 630	8 315
Övrigt	293				293
Totalt	265 009	119 600	43 229	24 564	77 616
TOTALT UGANDA	602 459	232 800	120 936	70 870	177 856

Det landramsfinansierade samarbetet har under perioden 1995/96–1999 huvudsakligen varit koncentrerat till de sociala sektorerna hälsa och vatten/sanitet samt demokrati och mänskliga rättigheter, därutöver tillkommer stöd till markvård. Utanför landramen har Sverige genom Sida på med gävmiddel stött insatser inom den produktiva sektorn såsom näringslivssamarbete och med gävmiddel/krediter till energisektorn. Ett omfattande stöd ges även till de pågående makroekonomiska reformerna i Uganda. Forskning, kultur och media, samt svenska enskilda organisationer erhåller också stöd. T o m 1999 hade sammanlagt 1.3 miljarder kr i löpande priser utbetalats i svenskt bistånd till Uganda.

Analysen av utvecklingssamarbetet under den gångna landstrategiperioden visar att inriktningen på programmen ligger väl i linje med målen i landstrategin och Sidas olika handlingsprogram. Stödet är på ett övergripande plan inriktat på *fattigdomsbekämpning* och direkta kopplingar här till återfinns i stödet till *hälso- och vattensektorerna*, som båda syftar till att förbättra levnadsstandarden hos de fattiga på landsbygden. Markvårds- och vattenprogrammen är inriktade på miljö och ett hållbart utnyttjande av naturresurserna. Indirekta kopplingar finns i stödet till näringslivssamarbetet som syftar till att främja sysselsättning och ekonomiska tillväxt. Stödet till mänskliga

rättigheter och demokrati är omfattande och omspanner aktiviteter för att öka det demokratiska inflytandet och för att värna om mänskliga rättigheter och jämställdhet.

Ett betydande stöd har lämnats till den ekonomiska reformpolitiken som på senare år markant ökat fattigdomsorienteringen. Stödet till näringslivet har expanderat under perioden. Vilket är nödvändigt för en tillväxtpolitik som kan generera resurser för en rättvisare fördelning. Samarbetsprogrammet är således inriktat på landsbygdsbefolkningens situation och det bygger på ett aktivt folkligt deltagande liksom även stödet till kultur och medier

Även om utvecklingssamarbetets inriktning ligger väl i linje med strävan att minska och bekämpa fattigdom är det svårt att bedöma i *hur stor grad* det svenska biståndet faktiskt har bidragit till fattigdomsbekämpning i Uganda. Någon sådan översyn har inte gjorts och i flera fall har insatserna inte pågått tillräckligt länge för att man ska kunna göra sådana bedömningar. Hälso- och vattenprogrammen saknar ännu utvecklade indikatorer som tillåter att bedömningar av programmens utvecklingseffekter på lång sikt görs

Insatserna har i stora drag genomförts enligt fastställda aktivitetsplaner även om en del förseningar och trögheter kan konstateras. Detta beror främst på bristande kapacitet på mottagarens sida, framför allt på distriktsnivå men även på brister i administration hos de multilaterala givarna.

Det svenska stödet har bl a syftat till att stödja den pågående decentraliseringsprocessen i Uganda. Denna inriktning ligger väl i linje med Ugandas strävan att effektivisera och demokratisera den offentliga förvaltningen. Samtidigt visar erfarenheterna att detta är en svår och mödosam process. Genomförandet av stödet tar längre tid än beräknat och på distriktsnivå råder stora brister i planerings-, uppföljnings- och kontrollsystemen. Inte minst beroende på bristande kapacitet bland personalen i kombination med den alltmer ökade resurstilldelningen.

Det rådande osäkra politiska läget i norra Uganda har gjort det svårt att effektivt bedriva bistånd i dessa områden. Den sociala och ekonomiska infrastrukturen är bristfällig. Likaså återfinns en rad institutionella hinder. Samtidigt finns i dessa områden ett stort antal fattiga och utsatta människor, inte minst som följd av de rådande flyktingströmmarna.

2. Stöd till insatser inom landramen

2.1 Hälsosektorn

Bakgrund

Sverige har samarbetat med Uganda inom hälsosektorn sedan 1993. Det senaste hälsostödsavtalet löpte mellan 1995/96 och 1998. Avtalet förlängdes ett år för att omfatta 1999 och sedan ytterligare ett halvår för att därefter övergå i det *sektorprogramstöd* som påbörjas den 1 juli 2000. Den totala ramen för perioden 1 juli 1995–30 juni 2000 är 188,5 miljoner SEK, varav ca 180 miljoner hade utbetalats per den 1 oktober 2000.

Det övergripande målet för stödet till hälsosektorn är att öka tillgängligheten till hälsovård för de mest behövande och att stödja decentraliseringen av hälsosektorn. Huvuddelen av medlen

har kanaliserats via Världsbanken och UNICEF och har fokuserat på decentraliseringsprocessen och kapacitets-uppbyggnad på distriktsnivå samt på insatser för att bekämpa HIV/AIDS och andra sexuellt överförbara sjukdomar. Stöd har även utgått för finansiering av två långtidsrådgivare inom Världsbanksprojekten samt för utarbetande av studier och policies och för uppföljning.

Svenskt stöd har under perioden utgått till följande projekt:

District Health Services Project (DHSP) via Världsbanken har som övergripande mål att bistå Hälsoministeriet i tillhandahållandet av grundläggande hälsovård genom förbättringar av hälsopolitiken, samt sektorns institutionella organisation och finansiella system. Projektet syftar till att utveckla Ugandas baspaket av hälsovård (*minimum health care package*) och att stödja distrikten i planering och administration samt finansiell uppföljning.

Sexually Transmitted Infections Project (STIP) via Världsbanken har som mål att förebygga HIV/AIDS; att förebygga och behandla andra sexuellt överförbara sjukdomar och att stärka distriktens kapacitet att planera, genomföra och samordna HIV/AIDS-aktiviteter.

Stödet till *UNICEF Health Project/BECCAD* har som målsättning att bidra till kapacitetsuppbyggnad för att stärka kvinnors, barns och ungdomars rättigheter och basbehov. Insatsen syftar även till att stödja decentraliseringen av hälsosystemet.

Stödet till den enskilda organisationen *The Aids Organisation (TASO)* har som mål att lindra personligt lidande och att stödja HIV/AIDS-drabbade och deras familjer. Förutom rådgivande verksamhet utbildar TASO även "rådgivare/ stödpersoner".

Stödet till *policyutvecklingen* syftar till att utveckla hållbara metoder för finansiering av bassjukvården. Detta stöd har bl a bidragit till utvecklandet av en finansieringspolicy. Medel har även använts för att ta fram nationalhälso-räkenskaper.

Även om hälsosituationen mätt i några sociala indikatorer har förbättrats under 90-talet (tillgång till rent vatten, spädbarnsdödlighet, HIV/AIDS-förekomst) återfinns Uganda fortfarande bland länderna med sämst hälsosituation i världen. Som framgår i tabellen nedan ligger Uganda efter sina grannländer i flera avseenden.

Indikator	Uganda ¹	Kenya	Tanzania
Förväntad livslängd vid födseln	40 år	54 år	51 år
Mödradödlighet per 100 000 levande födda barn	500	345	529
Spädbarnsdödlighet per 1000	88	67	82
TFR (antal födda barn per kvinna)	6,9	5,2	5,8

För att få ett helhetsgrepp om sektorn och för att komma tillrätta med hälsoproblemen har hälsoministeriet utvecklat en hälsopolicy och en strategisk femårig plan med inriktning på primärsjukvård och de hälsoproblem som drabbar majoriteten av befolkningen. Planen utgör basdokumentet för det sektorprogramstöd som börjar i juli år 2000. Detta arbetet kan ses som ett resultat av de omfattande diskussioner som förekommit med givarna och andra aktörer sedan mitten av nittiotalet och med syfte att få fram en effektivare hälsovård. I och med den genomgripande decentraliseringen av hälsosektorn har förutsättningarna att genomföra hälsoreformer förbättrats. Hälsoministeriet strävar efter en förbättrad samordning av såväl nationella

¹ Health Sector Strategic Plan 2000–2005, siffrorna är från 1998

som internationella aktörer. I förlängningen ser ministeriet att givarna övergår från stöd till riktade program och projekt till budgetstöd inom hela hälsosektorn.

De givare som idag är villiga att ge budgetstöd till sektorprogrammet är DFID, Irish Aid, Sida, Belgien och Världsbanken. EU, Norad och Danida har deltagit i diskussionerna men har ännu inte förklarat sig beredda att ge direkt stöd till sektorprogrammet.

Bedömning

Det är svårt att göra en sammanfattande bedömning av Sidas stöd till hälsosektorn eftersom projekten dels är samfinansierade med andra givare, dels ännu inte är avslutade. Sida lät IH-CAR göra en resultatredovisning och analys av samtliga projekt i början av 1999, *Resultatredovisning för Sidas hälsostöd till Uganda*. Rapporten drog slutsatsen att det svenska stödet, speciellt till DHSP och STIP varit betydelsefullt då administrationen varit flexibel vilket spelat en viktig roll i projektens initialskede.

På ett övergripande plan kan det konstateras att det både finns positiva och negativa trender i hälsoutvecklingen under perioden. Samtidigt som hälsan mätt i vissa sociala indikatorer förbättrats (t ex spädbarnsdödligheten) har andra indikatorer på hur sektorn fungerar (t ex antalet vaccinationer) försämrats. Detta beror till viss del på att resurserna till hälsosektorn minskade under en period då decentraliseringen inleddes och de statliga subventionerna till distrikten var obundna. Distrikten visade sig ha svårt att beräkna allokeringsbehoven till sektorn och hade dessutom andra pressande investeringsbehov, bl a inom utbildningsområdet. Det fanns vidare i distrikten en uppfattning att hälsosektorn på central nivå var relativt väl finansierad av givare. Idag öronmärks de medel som går till hälsosektorn på distriktsnivå vilket har ökat medelstillelningen.

Att vaccinationsgraden försämrats, i vissa fall med mer än 30%, kan också bero på att vaccinationsprogrammet övergått från att ha varit vertikalt och projektfinsierat till att bli en integrerad del i hälsosystemet som en följd av decentraliseringen. I övergången (från välfinsierade program såsom National Immunisation Days) har det uppstått allvarliga finansierings- och informationsglapp. Förhoppningen har varit att människor självmant skall söka sig till hälsosystemet för att vaccinera sina barn. De gap som uppstod tidigare försöker man nu komma till rätta med genom mer bundna statsbidrag.

Enligt den sammanställning, *Background to the Budget* som Finansministeriet gör varje år inför presentationen av statsbudgeten, kan man konstatera vad gäller den allmänna resultatredovisningen 1999/00 för hälsosektorn att hälsoindikatorerna, trots de ökade anslagen, fortsatt är "unacceptably poor", att rehabiliteringen av sjukhus och hälsocentraler fortskrider och att en ökad anställning av kvalificerad personal har bidragit till att öka tillgängligheten på service från 64 till 68% vid hälsocentraler i de 16 distrikt som omfattas av det DHSP-projektet. Preventivmedelsanvändningen har ökat från 5% 1995 till 15% 1998 och tillgången till akut obstetrisk vård har också ökat. Finansiellt stöd har utgått i ökad utsträckning till NGOs och arbete pågår med att utarbeta mekanismer för ett bättre samarbete mellan statlig och privat sjukvård.

Vad gäller de specifika svenskstödda projekten kan följande konstateras:

DHSP har bidragit till att stärka kapaciteten på hälsoministeriet centralt och på distriktsnivå, främst vad avser planering och ekonomistyrning. Däremot har vården på distriktsnivå inte förbättrats i enlighet med uppsatta mål. Projektet har prioriterat uppbyggnad av administrativa system, men det står klart att det krävs mer tid och resurser innan distrikten kan uppnå förbättrad hälsoservice. Sida har även stött DHSP med två långtidsrådgivare. Resultatet av detta

personalbistånd har varit positivt; distriktens förmåga till planering och finansiell uppföljning har utvecklats, även om bristerna alltjämt är stora särskilt lägre ned på distriktsnivån. Rådgivarna har spelat en viktig roll i dialogen mellan projektet och ministeriet.

STIP har effektivt byggt upp sin kapacitet att hantera frågor kring HIV/AIDS och STDs på distriktsnivå. Programmet har lyckats med att tillhandahålla och distribuera läkemedel och kondomer. *STIP* har också spelat en viktig roll i samarbetet mellan den privata sektorn, NGOs och det offentliga hälsosystemet. Projektet har däremot ännu inte haft tid att utveckla stödet till redan drabbade HIV/AIDS-sjuka. Uganda ligger långt framme vad gäller medvetenhet om HIV/AIDS och trenden är avtagande vad gäller nysmittade (hur mycket av detta som kan tillgodoräknas projektet är emellertid svårt att bedöma).

Inom ramen för *UNICEF*s program har många aktiviteter genomförts. Bl a har närmare 1200 lokala utvecklingskommittéer etablerats på bynivå genom stödet till kapacitetsuppbyggnad, vilka är en viktig länk mellan hälsosystemet och bynivån. Programmet har emellertid kritiserats för att bestå av många osamordnade och fristående aktiviteter som inte är tillräckligt integrerade i det nationella hälsosystemet.

Genom *TASO* har stöd utgått till HIV/AIDS-drabbade och deras familjer i enlighet med projektets arbetsplaner. *TASO* har under perioden haft ledningsproblem, något som man sökt komma till rätta med bl a med hjälp av en Sida-finansierad konsult. *TASO* har omorganiserats i enlighet med konsultens rekommendationer och fungerar efter omständigheterna väl men har som alla NGOs fortfarande problem med sin övergripande finansiering. Verksamheten skulle inte klara sig utan stöd från givarna eftersom det ugandiska statligt finansierade systemet inte har kapacitet att ge extra stöd till HIV/AIDS-drabbade och deras familjer.

Eftersom Sida inte haft någon närvaro i hälsosektorn i Uganda under perioden har programmet följts via ett uppföljningsteam. Detta team har fungerat bäst i förhållande till Världsbanksprojekten som har haft regelbundna projektgenomgångar i fält för båda projekten. För *UNICEF* har det varit svårare att få inblick i resultaten av projekten. I båda fallen har avtal skrivits och medel betalats ut till huvudkontoren i Washington respektive New York. Detta har gjort administrationen komplicerad vilket orsakat förseningar i genomförandet av programmen.

Programmets relation till Sidas handlingsprogram

Minskad fattigdom

Hälsostödet till Uganda syftar till att förbättra folkhälsan bland landsbygdens fattiga, särskilt barn och kvinnor och har därmed en stark fattigdomsanknytning. Genom stöden via *DHSP* och i viss mån *UNICEF* har hälsopolitiken och bassjukvården utvecklats så att vården bättre kan svara mot det stora flertalets hälsobehov. HIV/AIDS-stödet genom *TASO* och *STIP* bör också ses ur ett fattigdomsperspektiv eftersom denna grupp människor och deras anhöriga är ytterst utsatta och inte har några sociala skyddsnät att falla tillbaka på.

Fred, demokrati, och mänskliga rättigheter

Tillgång till hälsovård är en av de rättigheter som slås fast i FN:s konvention om ekonomiska och sociala rättigheter. Stödet till primärvård bör därmed kunna ses ur ett rättighetsperspektiv. Stödet genom *DHSP* och *STIP* syftar till att utveckla distriktens kapacitet och att stödja decentraliseringen. Stödet har direkt koppling till en ökad insyn och inflytande i systemet, av brukarna, vilket torde främja en demokratisk utveckling. Vidare finns tydliga kopplingar mellan *UNICEF*s stöd till utvecklande av lokala utvecklingskommittéer i hälsosektorn och främjande av demokratiskt lokalt deltagande.

Jämställdhet

Sida har aktivt verkat för att integrera jämställdhetsaspekter i de program och projekt som Sida stödjer. Sida har också bidragit med en konsult för att bättre integrera jämställdhetsaspekter i Ugandas hälsopolicy.

Rekommendationer

- Fortsatt stöd bör inte ges i projektform parallellt med hälsosystemet utan ingå som en integrerad del av sektorstödsprogrammet
- Det kan konstateras att målen vad avser decentraliseringsprocessen i hälsosektorn och kapacitetsuppbyggnad på distriktsnivå varit för optimistiska. Det krävs betydligt mer resurser och tid för att bygga upp ett välfungerande decentraliserat hälsosystem.
- Stöd bör fortsatt ges till att bygga upp finansiella och administrativa system så att det som uppnåtts under DHSP och STIP inte går förlorat.
- Fortsatt tekniskt stöd bör utgå
- Vissa enskilda organisationer som spelat en stor roll och bedriver viktiga verksamheter har givits stöd via UNICEF. Dessa bör få fortsatt stöd bilateralt under förutsättning att svenska administrativ kapacitet finns i landet.

Referenser

SPM Consultants, "A Clear Focus", rapport om UNICEF stödet till hälsosektorn i Uganda, Sida, 2000.

Uganda Ministry of Health, *Health Sector Strategic Plan 2000–2005*, January 1999

IHCAR, *Resultatredovisning för Sidas hälsostöd till Uganda 1995/96 – 1998*, 1999.

RFSU/Urwitz/Andersson, *Continuing support of HIV/AIDS work within the health sector in Uganda*, 2000.

UNICEF Country Programme Progress Report 1998 – Uganda, June 1999

UNICEF Country Programme Progress Report 1999 – Uganda, June 2000

2.2. Vattensektorn

Bakgrund

Det övergripande målet med Sidas stöd till vattensektorn är att förbättra folkhälsan och den allmänna socio-ekonomiska utvecklingen på landsbygden. Insatserna syftar till att förbättra tillgången till tjänligt vatten och godtagbara sanitetsförhållanden samt minska arbetsbördan för kvinnor, ungdomar och barn.

Svenskt stöd utgår i detta syfte till *Water and Environmental Sanitation Programme*, WES. Målet för WES är att befolkningen på landsbygden till år 2015 skall ha tillgång till tjänligt vatten inom 1,5 km avstånd samt tillfredsställande latriner för att främja god hälsa och minska arbetsbördan för kvinnor och flickor². Den drivande myndigheten för WES är *Directorate for Water Development*, DWD som samverkar med 43 distrikt, varav 34 omfattas av WES, i övriga distrikt stödjer Danida vattenprogrammet. Sidas stöd kanaliseras via UNICEF men Sida deltar aktivt i dialogen kring programmet, bl a genom den regionala markvårdsenheten, RELMA (*Regional & Environmental Land Management Agency*) i Nairobi.

En av de bärande idéerna i Ugandas nuvarande landsbygdspolitik är decentralisering till distriktet förenad med demokratisk lokal styrning i planering och genomförande av utvecklingsansatserna. WES arbetar med att stödja denna process genom aktiviteter i tusentals byar.

² Den totala investeringskostnaden för att uppnå tillgång till vatten för stads- och landsbygdsbefolkningen beräknas uppgå till 660 resp 800 miljoner dollar

Inom ramen för WES genomförs institutionsutvecklande aktiviteter såsom framtagande av riktlinjer och manualer för planering och genomförande samt ett omfattande program för utbildning av administratörer, ledare och operatörer.

Under 70- och 80-talen försämrades vatten- och sanitetssituationen i Uganda allvarligt. Även om vattenförsörjningen förbättrats är det klart att den idag – även i ett Afrikanskt perspektiv – är bristfällig. Vatten och sanitet har emellertid hög prioritet i utvecklingsansträngningarna vilket bl a visas av regeringens stora extraanslag till den nationella sanitetskampanjen (i första hand till primärskolors vatten och latriner). Vatten- och sanitetsfrågor är starkt sammankopplade och adekvat lagstiftning och policies finns nu på plats.

Fram till nyligen har UNICEF, Sida och Danida varit de dominerande biståndsgivarna inom sektorn. Nu har andra givare kommit in såsom EG, DFID och Irish Aid. Uganda söker få till stånd en sammanhållen strategi för sektorn liksom gemensamma metoder för planering, genomförande och uppföljning i alla distrikt och förbereder sedan en tid ett sektorprogramstöd.

Bedömning

Effekterna av programmet är svåra att mäta eftersom tillförlitliga indikatorer och baslinjedata för sektorn hittills har saknats. Detta håller på att åtgärdas i ett antal distrikt bl a vad avser täckningsgraden för förbättrad vattenförsörjning. Enligt officiella källor har uppskattningsvis närmare hälften (47%) av den totala befolkningen tillgång till rent vatten på landsbygden (inom 1,5 km från hushållen) 1999 (jmf med 31% 1996). I juni 1999 hade hälften (49%) av befolkningen tillfredsställande hygieniska sanitetsförhållanden (jmf med 38% 1996). WES insatser är betydande för denna framgång då programmet svarar för en tredjedel av de resurser som årligen tillförs vattensektorn.

I resultatredovisningen i *Background to the Budget, 2000/01* kan konstateras att 1408 brunnar borrats, 525 rehabiliterats, 400 grävts, 300 källor skyddats, 166 regnvattenstankar byggts och 14 gravitationsanläggningar färdigstälts. Härigenom inkl andra insatser beräknar man att ytterligare ca 270 000 människor fått tillgång till rent vatten 1999.

Programmets relation till Sidas handlingsprogram

Minskad fattigdom

I Uganda bor och verkar mer än 90% av befolkningen på landsbygden och det är där fattigdomen framför allt finns. WES riktar sig uteslutande mot landsbygdsnivån och de som främst gynnas är de svagare grupperna. Genomförandet av den nya vattenpolicyn syftar till att stärka dessa gruppers ägande och kontroll över sina egna vattenanläggningar. Programmet har därmed en stark fattigdomskoppling.

Hållbar utveckling

Tjänligt vatten på rimligt avstånd från hushållen är en viktigt förutsättning för att en hållbar utveckling skall komma tillstånd. Förutom att det förbättrar hälsotillståndet frigörs mycket av hushållens, framförallt kvinnornas, tid vilket på sikt kan öka produktiviteten i jordbruket.

Fred, demokrati och mänskliga rättigheter

Den pågående decentraliseringen har bl a som mål att öka bybefolkningens inflytande på utvecklingen. WES medverkar genom att stärka bygruppernas ägande och kontroll över sina vattenkällor. Speciella utbildningsinsatser syftar till att stimulera bymedlemmarna till ett mer

aktivt deltagande i utvecklingen. Stödet till vattenpolicyn och åtföljande rättsliga regelverk syftar till att stärka de fattigaste befolkningsgruppernas tillgång till och rättigheter avseende nyttjandet av landets vattenresurser.

Jämställdhet

En viktig effekt av WES är att minska arbetsbördan för kvinnor och barn. Då de flesta kvinnorna är bundna till hushållet är rent vatten och sanitära förhållanden nära hemmen särskilt viktigt. Programmet försöker även främja ökad jämställdhet genom att höja antalet kvinnliga representer i arbets- och samrådsgrupperna.

Rekommendationer

- WES är i hög grad relevant för Ugandas landbygdsutveckling och fattigdomsbekämpning och prioriteras högt av regeringen. WES ger vidare värdefulla bidrag till den pågående demokratiseringen på landsbygden. Avtalet upphör i december 2000. Under 1999 har ett arbete inletts för utformningen av ett fortsatt stöd till sektorn. De redan påbörjade diskussionerna mellan vattenmyndigheten och givarna om en framtida sektorstrategi bör kunna ge god vägledning härvidlag.
- Den kraftiga omställningen som decentraliseringsprocessen innebar initialt resulterade i viss nedgång i produktiviteten. Större insatser krävs för metod- och institutionell utveckling än vad som förutsågs inledningsvis.
- På grund av avsaknad av indikatorer har det varit svårt att bedöma effekterna av de framsteg som gjorts. Vatten- och sanitetssituationen förbättras emellertid om än långsamt. Klarare, operationella mål och indikatorer kombinerade med effektivare styrningsmekanismer måste prioriteras.
- Uganda borde utarbeta ett klarare program med realistiska mål för hela sektorn. Ett framtida stöd bör ta sikte på att ytterligare stärka fattiga kvinnors tillgång till vatten. Detta arbete bör ske både i urval och genomförande av lokala självhjälpsprojekt samt i stödet till genomförandet av den nya vattenpolicyn och det rättsliga ramverk som skall reglera rättigheter och skyldigheter i utnyttjandet av landets vattenresurser.

Referenser

Uganda Water Action Plan, 1995
Poverty Eradication Action Plan, 1997
WES Plan of Operations, 1995
WES årsplaner, budgetar och årsrapporter.
UNICEF Country Programme Progress Report 1998 – Uganda
UNICEF Country Programme Progress Report 1999 – Uganda

2.3. Markvård

Bakgrund

Den rådande befolkningstillväxten och den ökande urbaniseringen och industrialiseringen riskerar försämra och utarma Ugandas naturtillgångar genom landuppdelning, överbetning³ och erosion, speciellt i de överbefolkade områdena. Den ugandiska regeringens miljöpolicy syftar till att öka hållbarheten i utnyttjandet av landets naturresurser så att den nuvarande generationens konsumtion inte äventyrar framtida generationers nyttjande av naturresurserna.

³ Bland annat kan konstateras att antalet boskapsägare mer än fördubblats mellan 1992 och 1997

Enligt jordbruksministeriet och annan expertis (bl a RELMA) behövs viktiga förändringar i de rådande jordbrukssystemen för att vända en hotande negativ spiral. Som ett resultat därav tog RELMA 1992 initiativ till ett pilotprojekt (i samarbete med jordbruksministeriet och distriktsadministrationen) i några områden i Mbarara-distriktet. Projektet *Uganda Land Management Project*, ULAMP, syftade till att främja gradvisa förbättringar i jordbrukssystemet genom deltagande metoder.

Som en följd av ULAMPs framsteg inkom Ugandas regering 1997 med en framställning till Sida om ett utvidgat projekt för Mbararadistriktet och i ytterligare tre distrikt. Sida tecknade 1999 ett avtal om ett tvåårigt projekt till en kostnad av 14 MSEK. Projektet genomförs i de fyra distrikten *Mbarara, Kabarole, Arua och Kapchorwa*. Jordbruksministeriet är ansvarigt för projektet med stöd av en Sida-rekryterad konsult samt även av RELMA i planeringen och genomförandet av projektet.

Bedömning

Pilotprojektet uppnådde i liten skala mycket goda resultat. Enkel erosionskontroll och åtgärder för att höja markens vattenhållande förmåga resulterade i 65–70% höjd produktion. Intensiv mjölkproduktion är en annan effekt. Projektets praktiska åtgärder har också anammats utanför projektområdena. Det är emellertid för tidigt att bedöma det utvidgade projektets resultat och effekter. Under 2001 kommer den tvååriga fasen att utvärderas och först då blir det möjligt att bedöma om en eventuell utvidgning av projektet skall göras.

Programmets relation till Sidas handlingsprogram

Minskad fattigdom

En gradvis ökad och hållbar jordbruksproduktion och därmed säkrare tillgång till mat är en viktigt förutsättning för att minska fattigdomen. Då Uganda fortfarande domineras av ett småskaligt jordbruk borde ULAMP-modellen gynna många mycket fattiga hushåll. Dock visar erfarenheterna att det ofta är mer välbeställda hushåll som aktivt deltar i projekt av ULAMPs slag. Särskilda åtgärder måste därför vidtas för att inkludera de fattigaste hushållen.

Hållbar utveckling

Ett hållbart utnyttjande av landets naturresurser är kärnan i ULAMPs verksamhet. Projektets huvudsyfte är att åstadkomma en hållbar ökning av jordbruksproduktionen med minsta möjliga negativa konsekvenser för miljön.

Fred, demokrati och mänskliga rättigheter

Även om det är svårt att mäta torde stödet till ULAMP kunna ha en positiv inverkan för konfliktförebyggande och fredsfrämjande strävanden. Genom att arbeta med deltagande metoder och genom att stärka den pågående decentraliseringen bidrar ULAMP till den pågående demokratiseringsprocessen.

Jämställdhet

Målgruppen för ULAMP är småbönder på landsbygden. Uppskattningsvis leds 40% av hushållen av kvinnor och merparten av allt jordbruksarbetet utförs av kvinnor. ULAMP verkar aktivt för att stärka kvinnornas sociala och politiska ställning genom att öka kvinnornas representation i olika samrådsgrupper.

Rekommendationer

- ULAMP är i hög grad relevant för landsbygdsutvecklingen och fattigdomsminskningen. Den fas på två år som påbörjas bör kunna ge en indikation om insatsens möjlighet att replikeras i större skala och utvecklas till ett nationellt program.
- Förbättringar i projektets styrning, som Sida länge efterlyst, är en viktig förutsättning för att programmet skall kunna vidgas.
- Särskilda åtgärder behövs vidtas för att projektet skall gynna de allra fattigaste.
- Det är ännu för tidigt att bedöma hur en framtida projektstrategi bör utformas. Det blir därmed viktigt att följa upp om de nya distrikten på samma sätt som Mbarara aktivt medverkar i verksamheten. Säkerhetsfrågorna kan komma att spela en viktig roll eftersom samtliga berörda distrikt är geografiskt relativt perifera.

Referenser

Utvärderingen av pilotprojektet, 1996
ULAMP Project Request for Sida Assistance, MAAIF 1997
ULAMP Appraisal Mission Report, 1998
NATURs Bedömnings PM, 1999

2.4 Demokrati och mänskliga rättigheter

Bakgrund

Det övergripande målet för MR- och demokratisamarbetet är att öka respekten för och skyddet av de mänskliga rättigheterna samt att stödja och främja demokratiprocessen i Uganda. De främsta målgrupperna är landsbygdsens fattiga befolkning, kvinnor och barn, förvaltningstjänstemän samt de politiskt aktiva och folkvalda.

1997 lämnade Sida stöd med 30 MSEK till *Public Service Reform Programme* 1997–2002 vars syfte är att främja uppbyggnaden av en effektiv och ansvarsfull offentlig förvaltning som bidrar till att skapa förutsättningar för god samhällsstyrning. Svenskt stöd har utgått till att finansiera avgångsvederlag för friställd personal för att underlätta övergången till annan försörjning. Andra givare som stödjer programmet är IMF, Storbritannien, UNDP, Holland, Norge och Österrike av vilka Holland och Österrike också bidrar till att finansiera avgångsvederlag. Planer fanns tidigare för ytterligare svenskt stöd till denna insats, men detta är inte längre aktuellt.

Svenskt stöd till medborgarutbildning i samband med de *lokala valen* 1997 har utgått via UNDP till ett sammanlagt belopp om 8 MSEK. En del av det svenska stödet riktades bl a till en särskild rådgivningsservice för kvinnliga kandidater. Någon slutrapport från UNDP föreligger inte.

Utöver ovan redovisade stöd lämnas sedan slutet av 1998 stöd uppgående till sammanlagt 15,5 MSEK till följande fem organisationer som alla verkar för att stärka insynen i det offentliga maktutövandet och skyddet och respekten för demokrati och mänskliga rättigheter:

- *MR-kommissionen Uganda Human Rights Commission (UHRC)* är statligt finansierad och arbetar både med upplysningskampanjer och utbildningsprogram för personal inom rättsväsen, polis och fängelser, gör besök i fängelser och på polisstationer och tar emot enskildas klagomål över kränkningar.
- *Human Rights Institute (FHRI)* arbetar huvudsakligen med lagstiftning, fängelser, övergrepp av rättsvårdande myndigheter samt rättshjälp genom s k barfotajurister. Därutöver arbetar man med den demokratiska debatten om politiska partier.

- *Human Rights Network (Hurinet)* är en paraplyorganisation för 15 olika organisationer och verkar för att samordna och stärka den professionella kompetensen hos personalen i dessa organisationer samt att bygga nätverk både regionalt och internationellt.
- *Female organisation, Forwodes*, program söker genom ett antal seminarier analysera statsbudgeten ur ett jämställdhetsperspektiv samt presentera metoder för ett sådant analysarbete. Det yttersta syftet är att skapa en rättvis fördelning av statens och distriktens resurser från ett könsutjämnande perspektiv.
- Internationella *MR-federationen* och *Amnesty's* upplysningskampanj syftar till att allmänt höja kunskaperna om de mänskliga rättigheterna.

Andra givare som stöder dessa organisationer är Danmark, Norge, UNDP, HIVOS⁴, Ford Foundation, DFID, Australien, Belgien, British Council och Friedrich Ebert Stiftung.

Bedömning

Förvaltningsreformen

Den ugandiska förvaltningen har sedan den första reformen inleddes 1990 minskat med totalt drygt 190 000 tjänstemän till ca 130 000 1997/98. Detta har medfört att resurser kunnat mobiliseras till prioriterade sektorer och att lönerna för de kvarvarande anställda successivt höjts.

Några utvärderingar har ännu inte gjorts av programmet. Genomförandet har gått långsammare än förutsett delvis p g a bristande resurser inom inrikesministeriet. På uppdrag av ministeriet har en konsult undersökt hur avgångsvederlaget administrerats och utnyttjats av de som lämnat förvaltningen under perioden 1994–97. Här framkom stora brister vad gäller information avseende ekonomi- och annan rådgivning för de som ställts utan arbete. Rapporten kom i slutet av 1999 och ministeriet avser förbättra sina rutiner för detta program. I övrigt har andra givare kritiserat regeringen för bristande rapportering om genomförandet.

Övriga insatser:

Många givare är eniga i sin positiva bedömning av MR-kommissionen, FHRI's och Hurinet's verksamhet. Organisationerna har bidragit till en påtagligt ökad medvetenhet om mänskliga rättigheter bland landets medborgare. Kommissionens verksamhet genomgår en stadig expansion; två filialer har etablerats ute i landet. Den största svårigheten hos kommissionen är de bristande resurserna som statsmakterna tillhandahåller för dess verksamhet och att biståndsberoendet därmed riskerar att bli för stort.

På Sidas uppdrag har en särskild demokrati- och MR-studie gjorts under 1999. Studien noterar att det civila samhället har vuxit under senare år och att de enskilda MR-organisationerna gör ett ovärderligt arbete för att stärka demokratin och de mänskliga rättigheterna. Dock fann studien att alltför många NGOs var centrerade i Kampala och andra städer medan det var mer glest på landsbygden särskilt i landets norra delar. En av studiens viktigaste slutsatser var att medborgarutbildning över hela landet för att öka allmänhetens medvetande och kunskap i dessa frågor var en grundförutsättning för att demokratiseringen och stödet för MR skall få bestående verkningar.

⁴ Holländsk paraplyorganisation för NGOs

Programmets relation till Sidas handlingsprogram

Stödet till *förvaltningsreformen* får sägas ha tydliga kopplingar till handlingsprogrammen för fattigdom och fred, demokrati och mänskliga rättigheter. Regeringen bedriver en ambitiös och trovärdig politik för att bekämpa fattigdomen, formulerad i *Poverty Eradication Action Plan*. Framgången för detta program och andra fattigdomsinriktade program kommer till stor del bero på statsförvaltningens kvalitet. Avgångsvederlaget kan indirekt ses som en fattigdomsbekämpande åtgärd då en stor grupp människor annars skulle berövas sitt uppehälle. En öppen, förutsägbar och ansvarig förvaltningen utgör en av grundpelarna i en demokratisk stat.

De övriga insatserna ligger även de väl i linje med Sidas handlingsprogram för demokrati, mänskliga rättigheter och fattigdom samt med regeringens skrivelse om Demokrati och mänskliga rättigheter i Sveriges utvecklingssamarbete. I dessa understryks betydelsen av en långsiktig uppbyggnad av både den offentliga förvaltningens och det civila samhällets institutioner som verkar för demokrati och mänskliga rättigheter.

Rekommendationer

Förvaltningsreformen:

- Stödet till förvaltningsreform är relevant. Det krävs dock närmare uppföljning på plats vilket nuvarande resurser på ambassaden inte medger.
- Det är även tveksamt om Sida skall prioritera fortsatt stöd till förvaltningsreformen då programmet för närvarande har full givarfinansiering. Det finns andra prioriteringar på svensk sida givet de stora behoven på andra demokrati- och MR-områden.

Övriga insatser enskilda MR-och demokratiorganisationer:

- Mycket tyder på att stödet är relevant och har haft stor betydelse för dessa organisationers arbete med att främja respekten och kunskaper om demokrati och mänskliga rättigheter.
- Stödet till civila samhället bör kompletteras med ett stöd till rättsväsendet och ombudsmannainstitutioner, t ex JämO.
- Stödet till det civila samhället bör också utvidgas till att omfatta organisationer som arbetar i de konfliktdrabbade områdena i norr.

Referenser:

Public Service Reform Programme, Report for the year 1998

The impact of retrenchment, Final report, May 1999

Peace, Democracy and Human Rights in Uganda – a string of fragile pearls 1999, Åse Ottosson m fl.

The Human Rights Reporter 1998, FHRI.

Uganda Human Rights Commission, Annual Report 1998.

US Dep of State, 1999 Country Reports on HR Practices, Uganda

2.5 Personal & Konsultfonden

Inom landramen ges stöd till en personal- och konsultfond. Fonden kan utnyttjas för i utvecklingssamarbetet relevanta studier, revisioner, utredningar, seminarier samt till finansiering av olika former av vidareutbildning av statstjänstemän. Insatser sker i samråd med finansministeriet.

Under de senaste åren har konsultfondens utnyttjande varit lågt och det gällande avtalet om 6 MSEK som ingicks 1997 har förlängts till och med år 2000. Hittills har konsultinsatser avseende privatiseringen av *Uganda Electricity Board* finansierats samt ett antal seminarier angående den konfliktfyllda utvecklingen i norr. Det låga utnyttjandet av fonden har delvis berott på bristande

planering för utnyttjandet. I framtiden kommer planer att utarbetas tillsammans med finansministeriet.

3. Stöd till insatser utanför landramen

Stödet utanför landramen är förhållandevis omfattande och har under perioden uppgått till sammanlagt 265 MSEK. Vissa insatser har under årens lopp legat antingen utanför eller inom landramen.

3.1 Makroekonomiska reformer

Bakgrund

Sverige har bidragit med betalningsbalansstöd i form av skuldlättnader till Ugandas mycket framgångsrika ekonomiska reformprogram. 1995/96 beslutades om 80 MSEK till den multilaterala skuldfonden MDF. 1997 betalades 30 MSEK ut till MDF. 1998 ersattes MDF av den s k *Poverty Action Fund* (PAF) och resterande 50 MSEK utbetalades till PAF⁵ 1999.

Målet med det svenska stödet är att bidra till en avsevärd minskning av Ugandas skuldbörda och därigenom förbättra budgetresurserna. PAF syftar till att mobilisera ökade budgetresurser till de sociala sektorerna och på så sätt möjliggöra genomförandet av Ugandas fattigdomsbekämpningsplan (PEAP), med den övergripande målsättningen att reducera antalet fattiga från 60% till 10% år 2017.

Bedömning

IMF och Världsbanken ger Uganda högt betyg för genomförandet av ekonomiska reformer. De problem som alljämt finns anses främst vara av strukturell karaktär. Det kan således konstateras att en rad viktiga reformer har genomförts på det makroekonomiska planet, även om takten har avtagit de senaste åren.

Uganda blev 1998 det första land som uppnådde den sk slutpunkten i HIPC-initiativet. Skuldlättnaden som följer av HIPC för de kommande 25 åren beräknas nedbringa skuldstocken med 20% eller 95 miljoner dollar årligen. Skuldbördan är dock fortsatt mycket stor, 3,6 miljarder dollar (60% av BNP), och skuldtjänsten utgör fortsatt en stor hämsko för utveckling och fattigdomsbekämpning. PAF har haft en del initiala problem i form av en låg utnyttjandegrad framförallt p g a kapacitetsproblem i distrikten. Uppföljningsmekanismerna har heller inte fungerat tillfredsställande. Medvetenheten om dessa problem både från regeringen och givarsidan är stor och enligt årsrapporten för 1999 är dessa problem på väg att åtgärdas.

Programmets relation till Sidas handlingsprogram

Minskad fattigdom

Ugandas utvecklingspolitik är idag fattigdomsinriktad och regeringen betonar i ökad utsträckning fattigdomsbekämpningens centrala roll vilket PEAP är ett bevis på. Dessutom genomförs

⁵ Utbetalningen senarelades p.g.a utgiftstaket.

kontinuerligt hushållsstudier för att uppskatta fattigdomens storlek och omfattning⁶. För att säkerställa att planens intentioner verkligen kan omsättas i praktiken och för att de fattiga själva skall vara med som centrala aktörer utarbetades 1998 ett fattigdomsprojekt, *Uganda Participatory Poverty Assessment Project (UPPAP)*, till vilket Sida bidrar med 5 MSEK 1999/2000. Projektet som är knutet till Finansministeriet har rönt mycket uppskattning för sitt nya sätt att arbeta på där den fattige sätts i fokus i utvecklingsprocessen.

Rekommendationer

Ett fokuserat svenskt stöd till PAF i kombination med annat svenskt programstöd till de sociala sektorerna förbättrar förutsättningarna för en kraftfull fattigdomsbekämpning. Uppföljningen av hur fondmedlen administreras och redovisas är av central betydelse.

3.2 Näringslivssamarbete

Bakgrund

Näringslivssamarbetet har under perioden 1995/96–1999 omfattat närmare 15 MSEK. Inriktningen har främst varit stöd till kompetens-utveckling av mindre företag, inkl allianser med svenska företag samt främjande av odling och export av ekologiska produkter.

Målet för näringslivssamarbetet har varit att förbättra kompetensen inom näringslivet, skapa uthålliga allianser samt underlätta företagens kapitalförsörjning. Svenskt stöd har i dessa syften utgått till:

- Northern Uganda Manufacturers Association (NUMA),
- Uganda Manufacturers Association (UMA),
- Nile Bank - Uganda Leasing Company (ULC),
- Export Promotion of Organic Products from Africa (EPOPA)
- Foundry Project och Carpentry Project.
- Start Syd
- Start and Improve Your Business (SIYB).

Bedömning

- *Northern Uganda Manufacturers Association (NUMA)*, En översyn gjordes 1996 och 1998 genomfördes en utvärdering. Verksamheten har varit mest framgångsrik inom ledningsutbildning och teknisk kompetensutveckling. Detta har resulterat i att insatsvaror för annan industri kunnat produceras, t ex enkla maskiner. Utvärderingen har emellertid också påvisat att NUMA har svagheter i administration och mottagningskapacitet. NUMA som organisation har dock stärkts i vissa avseenden, men erfarenheterna från projektet är att institutionsutveckling är svårt, särskilt under rådande omständigheter, med brist på infrastruktur och det besvärliga säkerhetsläget i norra Uganda. NUMA har bl a haft svårigheter att administrera en lånefond som ingått i projektet. Erfarenheten är att låneverksamhet kräver en stark organisation med speciell kompetens inom området

⁶ Resultatet av den sensate hushållsstudien väntas publiceras i slutet av 2000

- *Uganda Manufacturers Association (UMA)* Ett antal sektorstudier (beträffande skog, trä, förpackning, kemi/plast, affärsmöjligheter, exportmöjligheter, företag och investeringsmöjligheter) har gjorts under perioden 1995/96–1999 genom UMACIS, UMA:s konsult och servicebolag. Erfarenheten visar emellertid att endast framtagande av studier inte är tillräckligt utan att en plan för spridning och användning av dessa också krävs för att möjliggöra större konkret nytta av rapporterna.
- *Nile Bank – Uganda Leasing Company (ULC)* Ett leasingbolag har bildats vilket bidragit till ökade möjligheter till finansiering av kapitalvaror för företagen. Därutöver har detta initierat en dialog beträffande behovet av att förbättra den lagstiftning som är tillämplig för leasingbolag i Uganda.
- *Export Promotion of Organic Products from Africa (EPOPA)* I Uganda startades projektet 1995 med ett bomullsprojekt som följdes av fyra nya projekt 1998, varav tre fortfarande pågår. Ett kakaoprojekt i västra Uganda vid gränsen till Kongo har fått avbrytas på grund av säkerhetsläget. En översyn har initierats och resultaten från denna kommer i maj/juni år 2000.
- *Foundry Project och Carpentry Project* Genom projektet har de planerade utbildningsinsatserna genomförts för lokala företagare för att dessa sedan skall kunna fungera som instruktörer. Deltagarna har genomfört egna kurser vilket bidragit till att öka kompetensen inom företagen i branschen.
- *Start Syd.* Programmet har bidragit till skapandet av flera företagsallianser mellan svenska och ugandiska företag vilket även bidragit till ökad export från Uganda. Allianserna har inte pågått tillräckligt länge för att några påtagliga effekter kan påvisas. Vidare har insatserna kunnat utgöra goda exempel för potentiella investerare i Uganda.
- *Start and Improve Your Business (SIYB).* Flera lokala institutioner och privata konsulter har genomgått utbildning och genomför självständigt utbildning av befintliga eller blivande företagare. Genom insatsen har många företag startats och expanderat vilket påvisats i rapportering och interna utvärderingar. Brister i företagsmiljön, t ex institutionella hinder, gör dock att resultaten blir begränsade.

Programmets relation till Sidas handlingsprogram

Minskad fattigdom

Förutsättningarna för tillväxt har under perioden varit relativt goda. För att tillväxten skall leda till största möjliga minskning av fattigdom krävs därutöver en väl fungerande fördelningspolitik på policy och institutionell nivå. Detta leder till ett ökat antal arbeten samt överskott för investeringar. Vidare genererar ett väl fungerande näringsliv med god tillväxt resurser till staten som därigenom får möjlighet att underhålla och expandera den sociala servicen inom t ex hälso- och utbildningssektorerna.

Samtliga insatser har varit tillväxtfrämjande och i olika utsträckning bidragit till minskad fattigdom. Direkt fattigdomsminskande insatser har främst varit stödet till småföretag i norra Uganda samt *EPOPA* (ekologisk odling och export) då detta bidragit till ökade inkomster för många människor i landets fattigare delar.

Hållbar utveckling

EPOPA-programmet inom ekologisk odling har utvecklat odlingstekniker som ej är baserade på konstgödning och besprutning.

Fred, demokrati och mänskliga rättigheter

Fredssträvanden har kunnat stödjas genom stödet till företagarföreningen NUMA i norra Uganda. Genom sin verksamhet (t ex företagartutbildning av demobiliserade soldater) har NUMA bidragit till sysselsättning och minskad fattigdom och därmed möjligheter till ett bättre säkerhetsläge i den norra delen av landet. NUMA har även kunnat bidra till den demokratiska processen genom sin roll som intresseförening representerande den del av landet som är mest eftersatt.

Jämställdhet

Jämställdhet har varit en viktig komponent i stödet till småföretag, med bl a särskilda koordinatörer för kvinnliga företagare. Genomförda utvärderingar har kunnat påvisa att ett stort antal av småföretagarna är kvinnor och att dessa företagare i många fall tillgodogör sig stödet bäst.

Rekommendationer

Näringslivsstödet har bidragit till resultat genom att företag startats eller att verksamheten i befintliga företag förbättras vilket lett till expansion. Ökad ekonomisk aktivitet har också uppnåtts genom ekologisk odling samt genom stöd till samarbete mellan svenska och ugandiska företag. Sammantaget har detta bidragit till ökning av tillväxt, inkomster och sysselsättning vilket bidrar till minskad fattigdom. Problem som bristande infrastruktur, institutionella hinder och ett oroligt säkerhetsläge har dock fått betydande negativa återverkningar på möjligheterna att utveckla ett mer livskraftigt och omfattande näringsliv.

Referenser:

Jerker Carlsson, Andante, *A Review of Swedish Support to Northern Uganda Manufacturers' Association*, November, 1996

Carlos A Garcia, ÅF-Swedish Management Group, *Evaluation of Support to Northern Uganda Manufacturers' Association (NUMA)*, June 1999.

Sjölander et al, *Draft Public Financial Management Issues in Uganda*, Juli 2000

3.3 Owen Falls

Bakgrund

Det av Sverige delfinansierade projektet för utbyggnad av vattenkraftverket Owen Falls utgör delar av ett större rehabiliteringsprogram inom Ugandas energisektor, vars huvudsyfte är att minska den svåra bristen på elenergi i landet samt skapa förutsättningar för ekonomisk tillväxt och utveckling. Övriga finansiärer utgörs av ADB, EIB, ODA, NDF, NORAD, DANIDA, Sida, DFID och CIDA.

Den svenska delen som under perioden totalt uppgått till ca 100 MSEK i Owen Falls-utbyggnaden avser dels installation av två generatorer för att öka elproduktionskapaciteten (kontrakt OFE 3), dels kontroll- och serviceutrustning, för att öka driftsäkerhet och garantera kontinuerlig elförsörjning (OFE 6). Sidas finansiering uppgick för OFE 3 till ca 107 MSEK, och för OFE 6 till ca 59⁷ MSEK. I båda krediterna uppgick förmånlighetsgraden till 80%.

Bedömning

De svenskfinansierade insatserna avseende Owen Falls är ännu inte avslutade. Eftersom investeringarna ännu inte tagits i drift är det svårt att i dagsläget med säkerhet uttala sig om effekterna

⁷ OFE 6 samfinansierades med NDF, som bidrog med en kredit på ca MSEK 50.

av det svenska stödet. På grund av problem med och utbyte av den huvudansvariga byggföretaget försenades det övergripande projektet. ABB har krävt ersättning av ugandierna för förseningskostnader och Ugandas finansministerium vände sig 1998 till Sida för finansiering av dessa. Sida är fortfarande i slutfasen av att bereda gåvostöd för detta.

Det ugandiska elbolaget UEB bedömdes 1996 vara finansiellt och administrativt mycket svagt och lämpligheten i att ge bolaget krediter ifrågasattes. En administrativ och finansiell studie gjordes därför med svensk finansiering. En omstrukturering av energisektorn och UEB (inkl. bolagisering av UEB) har därefter inletts. UEB anses nu starkare än tidigare och regeringen har därmed beviljat ytterligare kreditgivning till Owen Falls.

Programmets relationen till Sidas handlingsprogram

Minskad fattigdom

I och med utbyggnaden av Owen Falls har Uganda nu en elkapacitet på 240 MW och det fastställda behovet ligger på 280. Tillförlitlig energiförsörjning är en viktig faktor för ekonomisk verksamhet och ekonomisk tillväxt är det främsta övergripande målet med de projektet. Ökad tillväxt inom industrisektorn torde stärka förutsättningarna för minskad fattigdom genom ökade skatteintäkter till staten (som därmed har möjlighet att satsa mer resurser på sociala ändamål) och ökad sysselsättning. Uganda exporterar även el till grannländer och ökningen av elexport har varit betydande de senaste åren. Elförsörjning direkt till konsumenter/småföretagare har också direkta effekter på dessas livssituation och försörjningsmöjligheter.

Hållbar utveckling

Mer än 90% av energiförsörjningen i Uganda sker med biomassa/träråvara med erosion och andra negativa miljöeffekter som följd⁸. Ökat utnyttjande av vattenkraft bör kunna minska användningen av träråvara som energikälla. Sida har dock i dagsläget ingen studie som visar konkreta resultat på detta område. Sidas insatser utgör en del av ett väl studerat Världsbankskoordinerat projekt, för vilken hydrologiutredningar med miljökonsekvenser utförts av bl.a. *Acris International* och Världsbanken. Här bedömdes miljökonsekvenserna som moderata.

Rekommendationer

- Energibristen är fortfarande en nyckelfråga för Ugandas utveckling varför de två Sida-insatserna bedöms vara mycket relevanta.
- Om ytterligare insatser (efter det nyligen beslutade stödet för leverans av generator för enhet 13) övervägs, bör dessa dock sannolikt snarare syfta till att höja kvaliteten än kvantiteten i produktionen samt förstärka distributionsnät etc.
- Sidas insats hade inte kunnat förhindra förseningarna i det övergripande projektet. Erfarenheten visar dock på vikten av att särskilt huvudentreprenören har erfarenhet och kapacitet, varför det är angeläget att följa upphandlingsprocessen.
- Vikten av en fungerande mottagarinstitution kan inte nog understrykas.

Referenser

Quarterly progress reports från projektledare.

Projekt- och beslutsdokument för OFE 3 (INEC/1995/0157) & OFE 6 (INEC/1995/0167), samt för den nya insatsen för finansiering av unit 13 (INEC-1998-03510).

⁸ Endast 5% av befolkningen har tillgång till el, varav 1% på landsbygden. Enligt planerna räknar man med att hushållselen ökar med 2% per månad

3.4 Enskilda organisationer

Utanför landramen ges ett relativt omfattande stöd till svenska enskilda organisationer för utvecklingssamarbete i Uganda. Utbetalningarna för insatser i Uganda uppgick 1999 till 22 MSEK och 1998 till drygt 24 MSEK. Totalt för perioden 1995/96–1999 uppgick utbetalningarna till 97 MSEK.

Målet för Sidas stöd till enskilda organisationers utvecklingssamarbete är att främja utveckling av ett livskraftigt och demokratiskt civilt samhälle och stärka de lokala samarbetsorganisationerna. Sida har samarbetsavtal med tretton sk ramorganisationer som granskar inkommande ansökningar på Sidas uppdrag. Följande ramorganisationer förmedlar f n bidrag för utvecklingsarbete i Uganda (utbetalning 1999 i MSEK inom parentes):

Svenska Missionsrådets Biståndsnämnd	(8,6)
Forum Syd	(5,5)
Swedish Cooperative Centre/Utan Gränser	(4,7)
Svenska Röda Korset	(1,8)
Svenska Kyrkans Mission	(0,7)
Diakonia	(0,3)
LO/TCO:s Biståndsnämnd	(0,3)
Olof Palme Internationella Centrum	(0,1)

De sektorer som huvudsakligen omfattas av de svenskfinansierade insatserna är hälsovård, vatten och sanitet, undervisning och naturbruk. En viss ökning noteras vad gäller stöd till demokrati och mänskliga rättigheter, där det samlade stödet 1999 uppgick till knappt 0,5 MSEK. Stor betoning läggs genomgående på kunskapsuppbyggnad och kompetensutveckling hos berörda samarbetsorganisationer.

De svenska organisationerna redovisar inga särskilda svårigheter vad gäller samarbete med berörda organisationer eller kontakter med myndigheter i Uganda. Ingen samlad utvärdering av resultatet av organisationernas verksamhet har gjorts, vilket skulle vara mycket svårt givet den varierande karaktären på deras arbete. Frånsett vissa förseningar rapporterar organisationerna emellertid genomgående en hög grad av överensstämmelse mellan uppsatta mål och uppnådda resultat.

3.5 Regionalt kultur- och mediasamarbete

Bakgrund

På kultur- och medieområdet har Sida arbetat regionalt i Östafrika sedan 1996. Målen med stödet är att skapa förutsättningar för yttrandefrihet och kulturell mångfald genom kapacitetsbyggande, stärkande av det civila samhället och genom alliansskapande och institutionellt nätverksbyggande i Östafrika.

I detta syfte ger Sida inom ramen för det regionala kultur- och mediasamarbetet stöd till följande organisationer:

- det Östafrikanska närradioprojektet,
- det Östafrikanska boksektorsarbetet genom *East African Book Weeks* och *East African Book Development Secretariat*,
- det Östafrikanska Media Institutet,
- samt det Östafrikanska Teater Institutet *East African Theater Institute*.

Bedömning

Sidas stöd till det regionala nätverket "East African Bookweeks" har gjort det möjligt för boksektorns 100 institutioner och privata förlag, att samverka regionalt för att främja läsandet. Sida stödjer sedan 1996 *pilotprogrammet för närradio* vilket är det första initiativet av sitt slag i Östafrika. Förberedelserna har gjorts av projektgrupper som utsetts av lokalbefolkningen såsom t ex jordbrukare i västra Uganda. De tre stationerna har utbildat personal och genomfört lyssnarstudier och analyser. Genom *Teaterstödet* har en produktionsfrämjande teaterfond etablerats vid Makerere Universitetet. Stödet till *East African Media Institute* har utgjorts av mindre insatser till seminarier och utbildningstillfällen. Regionala utbildningskurser för seniora journalister och redaktörer vid Uganda Management Institute genomfördes 1996/97.

Programmets relation till Sidas handlingsprogram och regionala strategier

Minskad fattigdom

East African Book Weeks, närradioprojektet och teaterprojektet bidrar till att ge fattiga och marginaliserade människor möjlighet att delta i det offentliga samtalet och i förändringsprocesser som rör deras liv. Närradioprojektet syftar dessutom till att utveckla användandet av alternativa grödor och förbättrade arbetssätt och därigenom höja produktion och inkomster för lokalsamhälle.

Hållbar utveckling

Närradioprojektet syftar bl a till att skapa medvetenhet om och bidra med diskussioner om metoder för uthålligt bevarande av kultur- och naturmiljö med hänsyn till lokal kunskap och teknik. Som en konsekvens av dessa diskussioner byggs nu ett regionalt nätverk för miljöjournalistik upp med Sidas stöd.

Fred, demokrati och mänskliga rättigheter

Både teatern, litteraturprojektet och radion främjar kultur som mänsklig rättighet. Det stora antalet aktörer och intresseorganisationer ökar också folkligt deltagande i demokratiseringen och bidrar till att fördjupa samhällsanalysen och synliggöra orättvisor samt missförhållanden. Dialog och debatt i oberoende medier eller genom byteater vittnar om vikten av mångfald för utvecklingen.

Jämställdhet

Teatern har skapat debatt och medvetenheten om diskriminering och vikten av jämställdhet i relationen mellan kvinnor och män. Teatern har också stärkt deltagande kvinnors mod att framföra sin åsikt för en större publik lokalt. I journalistutbildningen har fördelningen mellan kvinnliga och manliga deltagare varit 40/60 och bokveckorna har lyft fram flickors lika rätt till böcker och läsning.

Referenser:

- East African Book Development Association (Report on the 1998 East African Book Weeks).
- East African Book Development Association (Report on the 1998 East African Book Weeks, appendix 2).
- Narrative and financial report of East African Community Media Pilot Project, January 1 to September 30, 1999.
- Report from Makerere University MDD, 1998
- Kartlägningsrapport, Fact Finding Mission to Kenya and Uganda in the fields of Culture and Media (Sida, Knutsson, 1996).
- "The Power of Culture", Stockholm, 1998, Svenska Unescorådets skriftserie nr 3, 1989.

3.6 Forskning

Under perioden 1995/6 till 1999 har SAREC finansierat flera regionala forskningsinsatser med deltagande av ugandiska forskare. Det sammanlagda stödet har uppgått till ca 3 MSEK under perioden. Bl a har stöd utgått från SARECs tematiska anslag till *Department of Women Studies* vid Makerere Universitetet för forskning och utbildning kring jämställdhets frågor. Syftet med insatsen var att främja masters- och forskarstudier vid fakulteten, att ge kortare kurser i jämställdhetsfrågor, samt att stödja publicering av forskningsrapporter.

Vidare har SAREC givit stöd till *Centre of Basic Research, CBR* med syfte att stödja utvecklandet av ett nätverk och bidragsprogram inom områdena jämställdhet och sysselsättning i östra och södra Afrika. Även om programmet är regionalt har de flesta sökande kommit från Uganda.

1999 beslutades att SAREC skall utarbeta och bereda ett bilateralt forskningsprogram för Uganda uppgående till ca 20 mkr årligen. Stödet till jämställdhetsforskning avses inkorporeras i det kommande bilaterala programmet. Medel för forskningsprogrammet kommer att avsättas från 2000.

3.8 Humanitära insatser

Bakgrund

Det humanitära biståndet omfattade drygt 18 MSEK under perioden 1 juli 1995 till 31 december 1999. Målet med det humanitära biståndet är att rädda och skydda människoliv samt att bidra till att lindra följderna av väpnade konflikter och naturkatastrofer på ett sätt som stärker den lokala kapaciteten och främjar en varaktig lösning samt även inkluderar förebyggande insatser.

Det svenska humanitära bidraget ingår som en del i olika aktörers humanitära program. Sverige är en av många givare till *Internationella Röda Kors Kommitténs (ICRCs)* program som bl a finansierar besök av internerade, utdelning av nödhjälpsspaket och stärkande av det ugandiska Röda Korset. Vidare lämnar Sverige stöd till *UNICEFs* speciella program för internflyktingar, med speciell fokus på rent vatten, latriner och utbildning i sanitet/hygien samt ett psykosocialt program för särskilt utsatta barn. Därutöver ges stöd till *FNs samordningsorgan för humanitära insatser (OCHA)* för att genomföra regelbundna möten mellan aktörer och fördela ansvaret för humanitära insatser främst vad avser Uganda. Svenskt stöd har även utgått till *Statens Räddningsverk* för sekondering av personal och uppbyggnad av infrastruktur för WFPs telekommunikationer i bl a Uganda.

Behovet av humanitärt bistånd till Uganda har ökat sedan 1995/96. 1999 inkom FN med en samlad appell för Uganda för första gången (tidigare har Uganda ingått i Stora Sjöappellen). Det ökade behovet beror främst på flyktingströmmarna från Stora Sjö-området och Sudan, men även på det ökade antalet internflyktingar i Uganda i samband med den ökade osäkerheten främst i norra Uganda.

Bedömning

Det humanitära biståndet till Uganda stöder bl a uppbyggnad av "skyddade byar". Diskussioner förs om lämpligheten att bygga ut infrastrukturen i dessa områden då det finns risk att byarna permanentas. Det skulle kunna leda till att flyktingarna saknar incitament att återvända hem även om det blir någorlunda lugnt i området. Samtidigt måste den drabbade befolkningen erbjudas det skydd som krävs enligt humanitära principer. Detta är ett dilemma för det humanitära biståndet.

ICRC är den vid sidan av FN viktigaste förmedlaren av opartiskt humanitärt stöd och dess strikta neutralitet är avgörande för dess humanitära insatser. ICRCs nödhjälpsprogram är stort och vänder sig till alla drabbade i Uganda. Genom sitt samarbete med den ugandiska Röda Kors kommittén når ICRCs program till områden där det är få organisationer som verkar. ICRCs informationsprogram om den humanitära rätten är en viktig del i programmet.

Enligt de slutrapporter eller delrapporter som inkommit har bidragen medfört att ICRC under 1997 och 1998 besökt ca 2.000 internerade, distribuerat 1500 ton mat, 46 ton nödhjälp och mediciner till 30 kliniker.

Stödet till det *ugandiska Röda Korsets program* för en återvändandeoperation har möjliggjort för sudanesiska flyktingar i norra Uganda att återvända till södra Sudan. Operationen har därmed avslutats. Vikten av flyktingars återvändande är mycket stor och i slutrapporten och genom fältbesök har konstaterats att återvändandet skett i enlighet med uppsatta mål. Genom stödet åstadkoms även en kapacitetsförstärkning av den ugandiska Röda Kors kommittén som därmed erhållit erfarenhet och kunskap om återvändandeoperationers genomförande och dess problematik.

Rekommendationer

Det internationella humanitära biståndet till Uganda har enbart delvis uppnått uppsatta mål. Den främsta orsaken till den bristande måluppfyllelsen vad gäller FN-organen och ICRC har varit brist på finansiering. Under 1999 gav Sverige bidrag med 7 MSEK till FNs appell om totalt 546 MSEK. Sverige var en av två givare och appellen täcktes enbart till drygt tio procent. Sveriges stöd till UNICEFs psyko-sociala stöd till barn täckte fem procent. ICRCs täckningsgrad är något bättre men fortfarande problematisk. Den mycket låga täckningsgraden gör det svårt för organisationerna att genomföra planerade insatser. Diskussioner förs nu mellan FN, ICRC och givarna om hur insatser framöver ska prioriteras.

Det kan vidare konstateras att de mest eftersatta områdena i norra och södra Uganda även är de områden som drabbas av oroligheter och där ett stort antal internflyktingar och flyktingar finns. Oroligheterna gör att den ekonomiska tillväxten i Uganda inte når ut till dessa områden och de drabbade och fattiga i får därmed inte sina behov tillgodosedda, vilket dessutom kan öka konfliktrisken. Det bör därmed övervägas om det långsiktiga utvecklingssamarbetet, i konflikt-förebyggande syfte bör stödja insatser i dessa områden.

4. Bilagor

[illegible]

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
TITEL. STÖD TILL HÄLSOSEKTORN						
District Health Services Pilot and Demonstration Project inklusive långtidsrådgivare 2 st	Genomföra pilotprojekt och bygga kapacitet nationellt/distrikt för att införa ett "Essential Health Care Package" (EHP) som är "cost effective, affordable, sustainable, participatory and equitable".	Kapacitet utvecklad på distriktsnivå och centralt för planering och financial management. EHP utvecklat och kostnadsberäknat.	Bistå distrikten i att tillhandahålla kostnadseffektiv vård, bygga kapacitet i distrikten att styra verksamhet och hantera resurser, hjälpa distrikt att utveckla logistiksystem, MOH att hitta ny roll.	Kapacitet byggd för management och planering i distrikt men paketet inte fullt implementerat. MOH:s roll utvecklad delvis till en stödjande funktion för distrikten (omstrukturerat).	Budget tot 63 MSEK, utbetalt 63 MSEK (TA 15 MSEK, ca 12 utbetalat hittills)	Projektet samfinansierat med Världsbanken. Proj. fortsätter t o m 2001 men aktiviteterna fasas in i sektorprogrammet.
Sexually Transmitted Infections Project	Minska smitta av hiv/aids och andra sexuellt överförbara sjukdomar.	Över 90% av befolkningen känner till konsekvenser av hiv, 60- 70% kan minst två sätt att undvika smitta, 90% förstår att man genom beteendeförändring kan undvika smitta. Smittan har minskat i yngre åldersgrupper. Kondomanvändningen har ökat.	Minskad spridning: a) kampanj för säkrare sex, b) tillhandahålla kondomer, öka användningen, c) tillhandahålla STD-läkemedel och aktiviteter för att förbättra värden. Lindra effekter genom: a) stöd till hemsjukvård, b) läkemedel för sjukdomar.	Kondomer väl spridda och användningen ökat, STD-läkemedel inköpta och spridda till distrikten.	Budget tot 27 MSEK, utbetalt 27 MSEK	Projektet samfinansierat med Världsbanken. Proj. fortsätter t o m under 2000 men aktiviteterna fasas in i sektorprogrammet.
TASO The Aids Support Organisation	TASO är en NGO som ger har som mål att ge stöd och råd till hiv/aidsdrabbade och deras familjer. Sidastödet är ett organisationsstöd.	Många drabbade och anhöriga har fått stöd med information, utbildning och även med praktisk hjälp vid TASOs center. Medvetenheten om hiv/aids och dess effekter har ökat. Samarbetet med distrikten och hälsoministeriet kunde förbättras.	Stöd, konsultationer, rådgivning, utbildning av rådgivare, förbättrad struktur/management	a) Stöd/råd till ca 12 000 hiv/aidsdrabbade årligen, b) 7 000 familjemedlemmar utbildade årligen, c) 3800 medicinska konsultationer årligen, d) rådgivare (councillors) utbildade (ca 80 årligen) e) ny struktur och förbättrad management	Budget tot 19,5 MSEK, utbetalt 19,5 MSEK	Rapport 1999 hos amb/Kampala?
Unicef Hälsoprogram	Främja hälsa och förebygga, hantera och kontrollera de vanligaste hälsoproblemen hos kvinnor och barn.	Man har lyckats med att utveckla Parish Development Committees och med att genomföra insatser inom mödra-barnhälsovård men har inte lyckats integrera service i systemet och kontakten med distrikten brister.	Bistå lokalsamhället att påverka hälsosystemet, förbättra kännedom om hälsoproblem, främja integrerad service för mödrar och barn, utveckla informationssystem, tillhandahålla läkemedel etc.	1 156 Parish Development Committees etablerade. Studier om vaccinationer genomförda (4st), stöd till nationellt arbete kring anemi, IMCI-manualer implementerade i 25 distrikt, stöd utgått för bekämpa kolera -98, malariapolicy utvecklad.	Budget tot 40 MSEK, utbetalt 36 MSEK.	Samfinansierat med DfID och Norad m.fl.
Unicef BECCAD (Basic Education Childcare & Adolescent Development)	Främja kognitiv och psykosocial utveckling för barn och ungdomar inom ramen för en stödjande familje- och samhällsmiljö.	Stöd och utbildning har givits till barn och ungdomar främst i utsatta områden, ungdomshälsa har lyfts upp på hälsoministeriets agenda. Programmet ofokuserat - ett rättighetsperspektiv har varit svårt att genomföra i praktisk handling.	Tillhandahålla utbildning för barn 8-14 år som inte haft tillgång till utbildning eller som har haft svårt att lära sig, arbeta med alla barnskyddsfrågor, arbeta med alla frågor som rör ungdomars utveckling.	Flesta enskilda aktiviteter genomförda - övergripande resultat svåranalyserade (se rapport "A Clear Focus").	Budget tot 16 MSEK, utbetalt 14,9 MSEK	Stöd har utgått till viktiga NGOs via Unicef som Straight Talk och Naguru Clinic bl.a.
Hälsoministeriet policy och studier stöd	Förbättra policyutvecklingen på hälsoministeriet i syfte att hjälpa ministeriet att finna sin nya roll.	Policyutveckling på hälsoministeriet.	Framtagande av en finansieringspolicy.	Finansieringspolicy utkast utvecklad, stöd har omriktats till stöd för bl.a. National Health Accounts.	Budget 8 MSEK, utbetalt 6,6 MSEK	Här ingår även andra studier, uppföljning, SWAP-processen (stöd ca 5 MSEK)
Summa					Budget 188,5 varav ca 179 MSEK utbetalats per 31/5 -00	
Information: Avtalet förlängdes till att gälla t o m 30 juni 2000.						

Contribution/ project. Decision, time period of the contribution	Overall sector objectives	Project goals	Achieved effects	Planned outputs	Achieved results	Cost outcome	Comments
Culture and Media Support							
1.East African Book Weeks DESO 559/98. (1998-2000, MSEK 4,15)	A democratic culture, cultural pluralism and infrastructure for cultural practice in East Africa.	Increased local book production, good quality at affordable prices, reading promotion & an enabling environment - policies and modes for operation - for the book industry in East Africa.	The value of working with the book chain as a whole has led to an increased participation by regional interest holders in the Book Weeks.	Regional planning of Book Weeks, Book Markets, Seminars on barriers to publishing, outreach readership promotion outside capitals.	90 comp., state inst. and NGOs implemented; More than 50 book seminars & fairs brought together 200 000 people (60% children), 150 companies in 30 cities. E.A. Book Develop. Ass. has been established.	SEK 2,597000 (Ongoing project)	The project is running on track. Tanzania was initially much behind Uganda and Kenya but has picked up and is progressing both in planning and implementation.
2.East African Pilot Programme For Community Radio DESO-0506/98(1998-2000. MSEK 4.)		To set up community radio stations and establish community controlled information and communication structures.	The project has made communities part of new means for grass roots communication and regional networking. The resource centers are permanent points for social debate. A community hand book from this pilot is in the making.	Social and technical surveys, training of producers, production of codes of ethics and management, purchasing & and installing the studios, regional seminars.	The surveys are completed, training done in TAN, Namibia & South Africa, codes are done, programme production has started, installation completed in Uganda and ongoing in Tanzania and planned for Kenya in 2000.	SEK 3 532 000 (on going project)	This is a pilot that has been delayed with one year out of three. Main reason is delay from partners, suppliers.
3. East African Theater Institute DESO-0522/99 (1999-2001) SEK1,600,00)		To establish national chapters with focus on youths and a regional theater institute and to promote community theater productions focusing on children and & "social burning issues" for communities.	Close to one hundred theater groups in the region, previously working by themselves, are now part of the network and the opportunities for further development, joint productions and enhanced results.	To create a process for regional cooperation, training, production and dissemination through workshops and regional production symposiums aiming at a first East African Institute 1998.	Four regional events, representing 30 theater groups, covering seminars, regional exposure of national productions and the formulation of the statutes of East African Institute carried out.	SEK 548,000 (on going project)	The process was delayed with one year since the parties needed the time to work out modes for operation and criteria for national chapters.
Total							
Overall assessment:							

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande Projekt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads- utfall	Kommentarer
Näringslivssamarbete med Uganda 1995-07-01 --1999-12-31	Att förbättra kompetensen i näringslivet, skapa uthålliga allianser samt underlätta företagets kapitalförsköring						
Northern Uganda Manufacturers Association (NUMA) fas 1 och fas 2, beslut SC GD 14 94/95 och INEC/NÄR-197/97, oktober 1994-mars 1999. redovisningen avser 1996-1999.	se ovan	Att främja företagens utveckling i norra Uganda	Många nystartade företag, ökad kompetens i företag avseende management och teknik, ökat medlemsantal i NUMA. Ökad sysselsättning och ökade inkomster i Norra Uganda.	1) Teknisk utbildning, 2) Managementutbildning, 3) Erfarenhetsutbyte med andra småföretagar-organisationer i Uganda, 4) Finansiell och organisatorisk rekonstruktionsplan, 5) Studieresa till kreditinstitutioner.	1) Teknisk utbildning, 2) Managementutbildning, 3) Erfarenhetsutbyte genomfört delvis, 4) Rekonstruktionsplan upprättad och vissa åtgärder påbörjade, 5) Studieresa ej genomförd p g a budgetrestriktioner.	SEK 5.161.000	Genomförare ApT U.K.
Uganda Manufacturers Association (UMA) - sector studies, beslut SC GD 36-93, INEC/NÄR 646-96, tidsperiod 1996-1998.	se ovan	1) Förbättra kunskapen av vissa sektorer inom ugandiskt näringsliv. 2) Föreslå åtgärder för att förbättra affärs- och investeringsmöjligheter i sektorerna.	Ökad tillgänglighet av viss branschinformation	4-6 branschstudier	4 branschstudier inom sektorerna: Träindustri Möbelindustri Förpackningsindustri Kemisk industri.	SEK 705.000	Tveksamt hur studierna kommer att kunna användas av UMACIS.
Nile Bank, lån för investering i Uganda Leasing Company, beslut SC GD 27/94-95	se ovan	Skapa leasingbolag i Uganda.	Bidragit till utveckling av leasingbranschen i Uganda	Lån till Nile Bank för investering i Uganda Leasing Company (ULC)	ULC startat och leasingverksamhet pågått under några år.	USD 202 500 , SEK 1.507.000	Nile Bank har återbetalat hela lånet i förtid
Foundry Project phase III, beslut INEC-NÄR 235/95-96, 1996.	se ovan	Förbättra produktionsprocessen inom gjuteribranschen genom utbildning och tekniskförbättringar.	Ökad kompetens inom branschen	1) Support till tidigare utbildade företagare. 2) Teknologikutveckling. 3) Introducera vxmetod 4) Uppdateringskurs	Samtliga prestationer genomförda.	SEK 207 000	Avslutat projekt.
Carpentry Project, beslut INEC-NÄR 234/95-96, 1996	se ovan	Förbättra produktion, möbeldesign och teknisk utrustning.	Ökad kompetens inom branschen	1) Konstruktion av och utbildning på maskiner & utrustning 2) Utbildning i trähantering 3) Kvalitetsutbildning	Samtliga prestationer genomförda.	SEK 376 000	Avslutat projekt.
Export Promotion of Organic Products from Africa (EPOPA) Rwenzoriprojektet, Nebbiprojektet (beslut 91/98), Kaggaprojektet beslut 445/98, Bushenyiprojektet beslut 845/98.	se ovan	Export av ekologiskt odlade produkter från Afrika	Epopaprojektet i uppbyggnadsfas och information om effekter ej tillgänglig	ingen uppgift	ingen uppgift	SEK 3 706 000	Problem p g a gerilla-verksamhet från Kongo (DRK).
StartSyd	se ovan	Stärka ugandiska företag genom samverkan med svenska företag. Tekniköverföring.	Ugandisk-svenska företagssamarbeten har etablerats.	ingen uppgift	ingen uppgift		
Summa						SEK 11.662.000 (exkl Start-Syd)	

[illegible]

Ranalysis2

[illegible]

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT UTVECKLINGSSAMARBETE
105 25 Stockholm, Sweden
Tel: 08-698 50 00. Fax: 08-20 88 64
Hemsida: <http://www.sida.se>